

Scenariusz zajęć „Śledztwo w przebraniu” opracowała: Julita Pasikowska-Klica

Cele:

- Zrozumienie, jak przebranie może wpływać na postrzeganie danej osoby.
- Rozwijanie pewności siebie i umiejętności autoprezentacji.
- Doskonalenie pracy zespołowej oraz odgrywania ról.
- Rozwijanie kreatywności poprzez tworzenie postaci.
- Refleksja nad tym, jak „zabawa w role” może pomagać w rozwiązywaniu poważnych problemów.

- Czas trwania: 45 minut
- Grupa wiekowa: uczniowie w wieku od 9 do 11 lat
- Podstawa programowa: język polski, edukacja społeczno-emocjonalna, teatr/drama, plastyka

Środki i materiały:

- Fragmenty książki „Montgomery Bonbon. Tajemnica starego dworu” opisujące Bonnie w przebraniu Montgomery’ego Bonbona.
- Rekwizyty: kapelusze, okulary, chusty, sztuczne wąsy z papieru lub filcu, szaliki, płaszcze.
- Karty sytuacji i ról z krótkim opisem postaci (np. detektyw, podejrzany, świadek).
- Tablica lub arkusz papieru do zapisywania wniosków.

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie do tematu (5 minut)

Nauczyciel pyta:

- Czy kiedykolwiek przebieraliście się, żeby poczuć się inaczej lub pewniej?
- Jak strój może zmienić to, jak widzą nas inni?
- Czy w przebraniu łatwiej udawać kogoś innego?

Prowadzący zapisuje temat lekcji na tablicy: „Śledztwo w przebraniu”

Krótko opowiada: W książce o Bonnie dziewczynka, przebiera się za słynnego detektywa Montgomery'ego Bonbona. Dzięki płaszczeni, kapeluszeni i wąsom jest traktowana poważnie, ale strój dodaje jej też pewności siebie.

2. Czytanie fragmentów książki (10 minut)

Nauczyciel czyta (lub uczniowie na role) fragmenty, w którym Bonnie oraz pozostali bohaterowie są w przebraniu:

- „(...) Wystarczy, że poznasz jedną, największą tajemnicę: słynny śledczy Montgomery Bonbon tak naprawdę jest dziesięcioletnią dziewczynką Bonnie Montgomery i ma sztuczne wąsy! (...) Odkryła, że jej wybitna zdolność dedukcji jest traktowana przez dorosłych trochę bardziej serio, kiedy ona sama wkłada beret i mówi z obcym akcentem (...)”. str. 11
- „Starannie dopasowała brwi i wąsy. Prawa brew w górze, lewa - w dole. Wąsy dumne i sztywne, najeżone jak jeżozwierz w niezręcznej towarzysko sytuacji. A potem odwróciła się do grupki podejrzanych i pozwoliła, żeby wyraz jej twarzy robił robotę.” str. 232
- (...) A dookoła stołu krążyło coś, co na pierwszy rzut oka wydało się Bonnie tortem weselnym wielkości dorosłego człowieka. Aż tu nagle tort... przemówił. (...) Okazało się, że tort jest w istocie kobietą w falbaniastym czepeczku i jeszcze bardziej falbaniastym fartuchu.

Na ile Bonnie mogła wnioskować, była to kucharka, gospodyni i pokojówka w jednej, dość niezdarnej osobie.” str. 49, 50

Podczas czytania uczniowie zwracają uwagę na:

- Jak czuje się Bonnie w przebraniu?
- Czy źle dobrany strój może wzbudzić jeszcze więcej podejrzeń, niż jego brak?
- Dlaczego strój może być „tarczą” lub „supermocą”?

3. Dyskusja: Jak przebranie zmienia nasz wizerunek? (10 minut)

Wspólne zastanowienie się:

- Dlaczego Bonnie woli działać jako Montgomery Bonbon?
- Czy w przebraniu czujemy się inaczej niż „na co dzień”?
- Czy przebranie może pomóc przełamać nieśmiałość lub pozwolić się bardziej otworzyć?
- Jakie „przebrania” lub zmiany w wyglądzie stosują ludzie każdego dnia, żeby osiągnąć różne cele (np. uchodzić za lepiej sytuowanego, starszego/młodsze)?
- Jakie są zagrożenia podczas używania przebrania?

Dzieci zauważają, że przebranie może wspomóc odwagę, ułatwiać zabawę w role i jednocześnie być narzędziem do osiągania realnych celów. Trzeba się jednak liczyć z tym, że przebranie łatwo zdemaskować.

4. Zadanie kreatywne: „Śledztwo w przebraniu” (15 minut)

Instrukcja dla uczniów:

- Wylosuj rolę: detektyw, podejrzany lub świadek (karty dołączone do scenariusza);
- Dobierz element przebrania (kapelusz, okulary, wąsy itp.).
- Jeśli jesteś podejrzanym - wymyśl swoje alibi.
- Jeśli jesteś detektywem - przygotuj pytania do podejrzanych.

Przeprowadzamy krótką inscenizację przesłuchania: detektyw z asystentami przepytują podejrzanych. Klasa może obserwować w jaki sposób przebranie wpływa na to, jak dane osoby są odbierane.

5. Podsumowanie zajęć (5 minut)

Uczniowie siadają w kręgu i kończą zdanie:

- „Dziś zrozumiałem/am, że przebranie może...”
- „W przebraniu czułem/am się...”

Nauczyciel zapisuje na tablicy najciekawsze spostrzeżenia.

Dodatkowe pomysły rozwijające temat:

- Album postaci – uczniowie rysują swoją postać w przebraniu i dopisują jej krótki życiorys.
- List od detektywa – uczniowie piszą list jako Montgomery Bonbon do czytelników, opisując w nim swoje wrażenia z pracy nad śledztwem w przebraniu.
- Dziennik roli – przez tydzień uczniowie zapisują sytuacje, w których poczuli się pewniej dzięki zmianie zachowania lub wyglądu.

KARTY do zadania kreatywnego:

Opis sytuacji:

W czasie popołudniowego przyjęcia w starym dworze zniknęła cała patera babeczek z kremem cytrynowym. Babeczki miały być deserem specjalnym dla honorowego gościa, ale ktoś je zjadł jeszcze przed podaniem! Ślady lukru prowadzą w różne strony. Podejrzane okruszki znaleziono w kuchni, salonie, ogrodzie oraz na dziedzińcu.

Wasze zadanie: ustalić, kto jest winny.

Zasady zabawy

- Każdy losuje kartę roli.
- Podejrzani wymyślają własne alibi.
- Detektywi oraz ich asystenci zadają pytania, próbując wykryć niespójności.
- Świadkowie mogą wtrącać swoje obserwacje.

KARTY RÓL (do druku)

Przykład wykorzystania kart

- Uczniowie losują role.
- Detektyw z asystentami przesłuchują podejrzanych i świadków.
- Podejrzani przedstawiają alibi i bronią się, świadkowie dodają szczegóły (czasem mylące).
- Po zakończeniu przesłuchań detektyw wskazuje winnego.
- Nauczyciel może sam wybrać „prawdziwego sprawcę” lub pozwolić klasie stworzyć kilka wersji rozwiązania.

DETEKTYW

Montgomery Bonbon

Opis postaci:

Masz płaszcz, kapelusz i wąsy (lub przynajmniej coś, co za nie uchodzi). Traktujesz tę sprawę bardzo poważnie, mimo że chodzi „tylko” o babeczki.

Twoje zadanie:

Przepytaj każdego, notuj szczegóły, porównuj zeznania.

Asystentka detektywa Penelopa „Piórko” Wróblewska

Opis: Mała, szybka i niezwykle ciekawska dziewczynka z notesem większym od encyklopedii popularnej. Notuje wszystko - od koloru skarpet podejrzanych po ilość kropek na obrusie. Często gubi się w swoich zapiskach, bo rysuje w nich też koty, małpy i ciastka.

Specjalna umiejętność: Znajduje drobne szczegóły, które inni przeocząją.

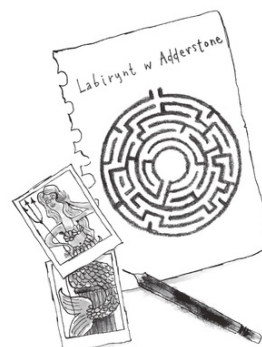
Słabość: Gdy zobaczy coś uroczonego, od razu przestaje słuchać, bo musi to narysować.

Asystent detektywa Barnaba „Mapa” Podróżalski

Opis: Chłopak z ogromnym plecakiem pełnym złożonych map, linijek i kompasów. Uważa, że każda sprawa wymaga dokładnego planu sytuacyjnego. Nawet jeśli chodzi o zniknięcie babeczek, Barnaba sporządzi mapę kuchni, salonu, a nawet topograficzny rzut szlaku okruszków.

Specjalna umiejętność: Potrafi odtworzyć drogę, którą szedł podejrzany, na podstawie jednego śladu buta.

Słabość: Tak skupia się na rysowaniu map, że czasem gubi prawdziwy cel śledztwa.

Asystentka detektywa Klara „Uszko” Lisiecka

Opis postaci:

Cicha i niepozorna dziewczynka, która wydaje się nie brać udziału w rozmowach... dopóki nie powtórzy dokładnie wszystkiego, co ktoś powiedział. Słucha uważnie nawet wtedy, gdy udaje, że czyta.

Specjalna umiejętność: Zapamiętuje całe dialogi i potrafi wychwycić sprzeczności w zeznaniach.

Słabość: Bywa tak skupiona na słuchaniu, że zapomina o robieniu notatek – a potem pamięta za dużo i trudno jej zdecydować, co jest ważne.

Podejrzany lokaj Rupert

Opis: Od lat pracuje w dworze. Znany jest z tego, że zawsze wie, co się dzieje w kuchni. Obecnie przeziębiony.

Podejrzana pani Hortensja Fikus

Opis: Ekscentryczna ciotka, która zawsze przynosi własny kubek na herbatę i pachnie różanym mydłem.

Podejrzany ogrodnik Adam

Opis: Zna każdy krzak i drzewo w ogrodzie. Nie przepada za tłumem.

Podejrzana mademoiselle Celestine

Opis postaci:

Francuska guwernantka, która bardzo tęskni za rodzinnym domem.

Świadek mały Oliver

Opis: Dziesięcioletni siostrzeniec gospodarza. Często widuje rzeczy, których nikt inny nie zauważa. Widział kogoś, kto trzymał talerz babeczek, ale akurat bawił się wtedy w pirata, więc może to była książka, a nie talerz.

Świadek pani Mirabelka

Opis: Gospodyni domu, która uwielbia porządek i zna każdy zakamarek dworu. To ona upiekła babeczki.

